

№ 4 Зертханалық жұмыс.

Сабақ тақырыбы: Мәліметтер қоры кестесімен жұмыс істеу қосымшасын құру

Сабақтың мақсаты: Мәліметтер қоры кестесімен жұмыс істеу қосымшасын құруды үйрету.

Сабақ барысы

Мәліметтер қоры кестесімен жұмыс істеу, database Desktop утилитасын қолдану.

МҚ қосымшасын құруға арналған компоненттер үш топқа бөлінеді:

- визуалды емес(көрінбейтін);
- визуалды(көрінетін);
- байланыстырушы;

Бірінші топ кестелер мен сұраныстарды басқаруға арналған, олар визуалды емес класқа жатады: TTable, Tquery, TdataSet және Tfield. Олар компоненттер палитрасының BDE бүктемесінде орналасқан.

Екінші топ визуалды класқа кіреді, олар қолданушыға мәліметтерді көрсетуге, өңдеуге мүмкіндік береді: TDBGrid, TDBEdit, TDBImage TDBComboBox. Олар компоненттер палитрасының Data Controls бүктемесінде орналасқан.

Үшінші топ байланыстырушы, оған визуалды емес компонент DataSource жатады. Ол компоненттер палитрасының Data Access бүктемесінде орналасқан.

МҚ басқару үшін **Table** компонентін қолданамыз. Ол МҚ кестесімен байланыстыруға арналған. Негізгі қасиеттері:

- Name – компонент аты(үнсіз Table1);
- DatabaseName – кесте орналасқан мәліметтер қорын анықтайды;
- TableName – мәліметтер қоры кестесінің аты.

Визуалды компонентті МҚ кестесімен байланыстыру үшін DataSource компонентін қолданамыз. Оның DataSet қасиетін Table компонентінің атына өзгерту қажет, нәтижесінде МҚ – мен визуалды компонент арасында байланыс орнатылады.

Мәліметтермен жұмыс жасауға арналған визуалды компоненттер:

DBGrid, DBEdit, DBText, DBCheckBox, DBRadioGroup, DBMemo, DBListBox, DBComboBox, DBImage, DBNavigator.

TDBGrid компоненті жолдары МЖ жазбаларына, ал бағаналар – жазба өрістеріне сәйкес келгенде МЖ жазбаларының мазмұнын кесте түрінде шығаруға арналған.

TBDEdit компоненті МЖ-дағы ағымдағы жазбаның жолдық өрісінің мәнін түзетуге мүмкіндік береді. Ол үшін:

DataField: string – түзетілетін өріс аты;

DBEdit компонентінің Edit компонентінен бір айырмашылығы,

TBDEdit үшін Объектілер Инспекторінде терезедегі мәтінді білдіретін түзету терезесіндегі Text негізгі қасиетін көре алмаймыз. Ол қасиет бар, бірақ Объектілер Инспекторы терезесінде Published сияқты көрінетін болып сипатталмаған.

TDBMemo компоненті мемо-өрістерді (түсініктемелер өрістерін) көрсетуге арналған. Түсініктемелер өрістерінде көпжолдық мәтіндерді сақтауға болады.

Бұл түзету терезесіндегі көпжолдық деректермен байланысты.

DBImage компоненті МҚ-дағы графикалық өрісті кескіндеуге мүмкіндік береді.

DBNavigator – МҚ-мен жұмыс істеуге арналған батырмалар жолы.

Тапсырма:

Келесі құрылымдағы МҚ кестесін құрыңдар және кесте параметрлерін орнатыңдар. МҚ кестесімен жұмыс істеу қосымшасын құрыңдар.

Сұрақтар:

1. Мәліметтер қоры дегеніміз не?
2. Кесте деген не?
3. Мәліметтер қорын қалай құрады?
4. TTable компонент қызметі қандай?